

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast i betænkning nr. 1401/2001.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 86 (forslag til retsplejelovens kapitel 33), og bemærkningerne hertil.

5.2.1.3. Retsplejerådet anfører, at afhøringer i civile sager bør kunne gennemføres før hovedforhandlingen, hvis den afhørte forventes ikke at kunne afgive forklaring under hovedforhandlingen, hvis parterne er enige herom, eller hvis det er af væsentlig betydning for den videre forberedelse af sagen. Retsplejerådet foreslår på den baggrund en vis opblødning af den gældende regel, hvorefter bevisførelse før hovedforhandlingen kun kan ske undtagelsesvis. Rådet anfører dog samtidig, at udgangspunktet fortsat bør være, at bevisførelsen finder sted under et.

Retsplejerådets forslag er derfor også kun en begrænset opblødning af princippet om bevisumiddelbarhed (dvs. princippet om, at bevisførelse, f.eks. i form af parts- og vidneforklaringer, sker umiddelbart for den dømmende ret), og rådet anfører, at forslaget skal ses i sammenhæng med rådets forslag om at give mulighed for billed- eller lydoptagelse af forklaringer, jf. herom pkt. 6.2.3 nedenfor. I modsætning til i dag, hvor en afhøring, der er gennemført før hovedforhandlingen, typisk indgår som bevis i sagen i form af et skriftligt referat af forklaringen, vil Retsplejerådets forslag således give mulighed for, at en billed- eller lydoptagelse af forklaringen afspilles under hovedforhandlingen.

Retsplejerådet bemærker, at det forhold, at der er gennemført en afhøring med henblik på hel eller delvis afspilning af en billedoptagelse af forklaringen under hovedforhandlingen, ikke i sig selv udelukker, at den pågældende genafhøres under hovedforhandlingen.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 380.

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast i betænkning nr. 1401/2001.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 85 (forslag til retsplejelovens § 340), og bemærkningerne hertil.

5.2.2. Domsforhandlingen (hovedforhandlingen) i første instans

5.2.2.1. Retsplejerådet finder, at den mundtlige domsforhandling fortsat bør være omdrejningspunktet for afgørelsen i første instans af tvistige civile sager ved domstolene, og at domsforhandlingen som udgangspunkt bør gennemføres efter samme model

som hidtil, dvs. med forelæggelse, bevisførelse og procedure.

Retsplejerådet foreslår, at domsforhandlingen fremover skal hedde *hovedforhandlingen*, idet denne betegnelse er mere træffende og lettere forståelig som beskrivelse af dette stadium af retssagen. Ordet er også det almindeligt brugte i norsk og svensk procesret.

Retsplejerådet finder, at der kan være mulighed for at effektivisere og koncentrere hovedforhandlingen i forhold til i dag. Dette forudsætter, at det under sagens forberedelse klart er identificeret, hvilke tvistepunkter retten skal tage stilling til, jf. herom pkt. 5.2.1 ovenfor. Endvidere bør sagens skriftlige materiale kunne indgå i sagen uden at blive læst op under hovedforhandlingen, og skriftlige parts- og vidneerklæringer bør anvendes oftere end i dag. Endelig vil der være en række sager, hvor sammenfattende processkrifter, som indleveres før hovedforhandlingen inden en frist, som retten har fastsat, kan bidrage til at forkorte hovedforhandlingen og rettens efterfølgende arbejde med domsskrivningen.

Grundlæggende drejer det sig efter Retsplejerådets opfattelse om at udbygge de skriftlige elementer i en i øvrigt mundtlig hovedforhandling med henblik på at opnå større effektivitet. Afgørelse på skriftligt grundlag uden afholdelse af en mundtlig hovedforhandling er blevet overvejet særskilt, jf. nedenfor i pkt. 5.2.3.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 291-292.

5.2.2.2. Retsplejerådet finder, at det i nogle sager vil være hensigtsmæssigt, at hver af parterne udarbejder et *sammenfattende processkrift*, som indleveres før hovedforhandlingen inden en frist, som retten har fastsat. Rådet anfører, at udarbejdelse af sammenfattende processkrifter navnlig vil være relevant i lidt større eller mere indviklede sager, hvorimod det i enkelte sager ikke vil være ressourcemæssigt forsvarligt at pålægge parterne dette ekstra arbejde.

Retsplejerådet anfører, at når retten i forvejen har læst de sammenfattende processkrifter, kan såvel forelæggelsen af sagen som den mundtlige procedure gøres mere koncentreret. Samtidig kan sammenfattede processkrifter lette arbejdet med domsskrivningen og også på den måde bidrage til en hurtigere sagsbehandling. Endelig kan udarbejdelsen af sammenfattende processkrifter have den virkning, at sagen forenkles, fordi parterne ved den fornyede grundige gennemgang af sagen, som er affødt heraf, allerede før hovedforhandlingen kan komme frem til, at de nu er enige på et eller flere punkter, som der således ikke skal være bevisførelse og procedure om.